

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษาของทุกประเทศล้วนต้องการให้เยาวชนของชาติสามารถดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งต่อส่วนตัวและส่วนรวม (สิริวรรณ ศรีพหล. 2547 : 1) เยาวชนของชาติจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ สังคมใดที่ประกอบด้วยเยาวชนที่ดีและมีคุณธรรมสูง สังคมนั้นจะเจริญก้าวหน้าไปได้ด้วยดี (วิรุยท ภิเชียร โชติ. 2548 : 4) ทุกคนอยากให้เห็นเยาวชนไทยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมได้ ดังนั้นกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4) จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อที่ 1 และข้อ 5 สรุปได้ว่า ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง หรือคุณธรรม จริยธรรมนั้นต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก เพราะเป็นวัยที่กำลังค้นหาตนเอง ต้องการมีเพื่อนและเป็นที่ยอมรับของสังคม มีความต้องการรู้สึคว่าตนเองมีความสามารถและสามารถพัฒนาสังคมได้ (Bems. 1997 : 557)

การที่เด็กได้ตระหนักในคุณค่าตนเองจะทำให้มีความเชื่อในการทำความคิด ไม่หวั่นไหวง่าย มีความมั่นใจ มีทัศนคติด้านดีกับตนเอง สามารถพึ่งตนเองและแก้ปัญหาในดำเนินชีวิตกับผู้อื่นในสังคมได้ อุมพร ตรังคสมบัติ (2543 : 16-17) ได้กล่าวถึงการเห็นคุณค่าในตนเองว่าเป็นความต้องการพื้นฐานของชีวิต เป็นสิ่งที่ทำให้ต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคในชีวิตได้ ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลให้เป็นคนที่แสดงออก กล้าเข้าสังคม สามารถใช้ศักยภาพในตนเองได้อย่างเต็มที่ในการดำเนินชีวิตและประสบความสำเร็จ ส่วนสมชาย พลอยเลื่อมแสง (2545 : 83-83) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่าเด็กที่เห็นคุณค่าในตนเองจะเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ กล้าคิดและรักตนเอง ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะนำไปสู่การเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำอะไรได้ เห็นว่าชีวิตเป็นสิ่งที่มีความรู้จักรักตนเอง มีความเป็นผู้นำและจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมประเทศชาติต่อไป

แต่จากสภาพการเรียนรู้ในปัจจุบัน โฆยิต พรประเสริฐ (2546 : 1-2) ได้สรุปไว้ว่าปัจจุบันเด็กขาดความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความรู้ความสามารถ ครูจัดการเรียนรู้ที่ไม่ส่งเสริมให้เด็กเห็นความสำเร็จในตนเอง ส่งผลให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่าตนเองไม่มีความรู้ความสามารถในการเรียน ทำให้ไม่

อยากเรียน มีงานวิจัยสนับสนุนของ จริญญา ชันกฤษณ์ (2543) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีสุพรรณ เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ นักเรียนบางคนมักมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่นไม่ตั้งใจเรียน หนีเรียน ทำผิดวินัย ไม่เข้าร่วมกิจกรรมไม่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีปัญหา กับเพื่อนร่วมชั้นอยู่เสมอ หากสังคมยังไม่มีการพัฒนาให้เด็กเห็นคุณค่าในตนเอง จะส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ดังที่มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 45) เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความ พื่อใจในตนเองที่จะรับรู้ว่าคุณค่าในตนเองมีคุณค่า มีความสามารถก่อนที่จะเห็นคุณค่าของผู้อื่นและ ช่วยเหลือสังคม ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 (4) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ. 2551 : 8) เน้นให้มีการจัด การศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ในลักษณะองค์รวมและพัฒนาให้ผู้เรียนเห็น คุณค่าในตนเอง มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข ดังนั้นการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในตนเองจึงเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยให้ดำรงชีวิตอย่าง มีความสุขและพัฒนาสังคมต่อไป

นอกจากนี้กรมวิชาการ (2541 ก : 50) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของ เยาวชนรุ่นใหม่ พบว่า คุณลักษณะเด็กเยาวชนไทยที่พึงประสงค์นอกจากต้องรู้จักคุณค่าของตนเอง แล้วยังต้องมีจิตสำนึกสาธารณะในระบอบประชาธิปไตยด้วย ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัส เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 72 พรรษา ณ พระที่ นังอนันตสมาคมเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2547 : 1) เกี่ยวกับรากฐานสำคัญที่จะช่วยพัฒนาสังคม ตอนหนึ่งว่า

“..ข้าพเจ้าระลึกถึงคุณธรรมข้อหนึ่ง ที่อุปถัมภ์และผูกพัน

คนไทยให้ร่วมกันเป็นเอกภาพ สามารถบำรุงชาติบ้าน

เมืองให้มั่นคงเป็นอิสระยังยืนมาช้านาน คุณธรรมข้อ

นั้นคือ ไฉนตรีความ เมตตาหวังดีให้แก่กัน..”

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้ศึกษาเรื่องความสมานฉันท์ในเด็ก พบว่าคุณลักษณะเด็กที่สังคมต้องการเพื่อความสมานฉันท์ คือการมีความรู้คุณธรรม มีส่วนร่วมใน การพัฒนาสังคม ส่วนกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546) ได้รายงานการศึกษาสภาพการ จัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่นำไปสู่ความสมานฉันท์และเอื้ออาทรแก่กัน กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่นำไปสู่ความสมานฉันท์ คือความเอื้ออาทร เอื้อกูลซึ่งกัน และกันในการส่งเสริมให้บุคคลเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น มนุษย์จะต้องมีคุณธรรมที่ช่วยให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเอื้ออาทรต่อกัน ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ

จึงได้กำหนดภารกิจสำคัญที่จะต้องส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมและความรู้ภายใต้การอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย (วิจิตรศรีสอ้าน. 2550 : 1) และจากการศึกษาของ สิริวรรณ ศรีพหล (2547) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลโลกสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรม โดยใช้เทคนิคเดลฟาย พบว่า องค์ธรรมที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาความเป็นพลโลกได้ตัวหนึ่งคือ สังคหวัตถุ 4 ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้ วีรยุทธ วิเชียรโชติ (2548 : 238-241) เรียกว่า ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร ซึ่งมีความหมายว่าเป็นการแสดงออกของพฤติกรรมมีจิตใจ เสียสละและ มุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เด็กที่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทรจะเป็นเด็กที่มีความเอื้อเพื่อพ่อแม่ มีความเสียสละ ชอบช่วยเหลือผู้อื่นซึ่งเป็นผลดีต่อผู้เรียน เพราะการจัดการศึกษาที่ดีย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี มีคุณภาพ อย่างเดียวนั้นไม่สามารถอยู่ในสังคมได้ จำเป็นต้องมีหลักธรรมประจำใจไปใช้ในการดำเนินชีวิต ดังที่ วศิน อินทสระ (2541 : 6) กล่าวไว้ว่าคุณธรรม จริยธรรมเป็นรากฐานแห่งความเจริญความมั่นคงและความสงบสุขของปัจเจกชน แต่ถ้าในกระบวนการพัฒนาผู้เรียนขาดการพัฒนาเรื่องการอยู่ร่วมกัน อาจจะทำให้เกิดปัญหาตามมา ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนมาจากการขาดคุณธรรม โดยเฉพาะเรื่องความมีน้ำใจ ส่งผลให้สังคมวุ่นวาย มีผลทำให้ประเทศชาติขาดความมั่นคงไม่สามารถพัฒนาไปได้ด้วยดี

นอกจากนั้นความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอันก้าวไกลในยุคปัจจุบัน มีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และจิตใจมนุษย์ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 3) สรุปไว้ว่า สังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจและสังคมสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยด้านจิตใจ และคุณธรรมอย่างมาก และจากการศึกษาของคุษฎี สิริวัลลภ (2549 : 1) ที่ได้กล่าวถึงความสิ้นสลายด้านจริยธรรมของเยาวชนในสังคมปัจจุบันนี้ว่า เยาวชนไทยได้รับอิทธิพลและผลกระทบจากสื่อ สิ่งแวดล้อม และสังคมอย่างรุนแรง จนทำให้เยาวชนไทยเกิดความอ่อนแอด้านอารมณ์อย่างเห็นได้ชัดเจน อีกทั้งมองข้ามความสำคัญของการมีจริยธรรมในจิตใจของเยาวชนไปอย่างสิ้นเชิง จึงเป็นเหตุให้จริยธรรมของเยาวชนสูญสลายหายไปอย่างน่าเป็นห่วง ส่วนวิเชียร อินทรสมพันธ์ (2549 : 41-42) ได้ให้ความเห็นว่า ถ้านักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตแล้ว วิถีชีวิตและค่านิยมที่ดีงามของไทยจางหายไปกลายเป็นชีวิตที่ฟุ้งเฟ้อ ไร้ความสุข เห็นแก่ตัว สอดคล้องกับวีรยุทธ วิเชียรโชติ (2548 : 62-65) ที่ได้เสนอความเห็นไว้ว่า ปัจจุบันวัตถุนิยมกำลังเจริญรุดหน้า ด้อยจริยนิสัย และขาดความเป็นอารยประชาธิปไตย ส่วนอารมณ์ จนวนนจิตร (2545 : 13) ได้เสนอความเห็นไว้ว่า ปัจจัยอย่างหนึ่งที่ส่งผลให้เยาวชนขาดความตระหนักในคุณธรรม จริยธรรมได้แก่ ครูและเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ปัญหาเหล่านี้จำเป็นที่

จะต้องได้รับการแก้ไขหรือพัฒนา ดังที่เป้าหมายหลักของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550 : 1) ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กำหนดไว้ว่า จะต้องพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งเน้นให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสมานฉันท์ แต่บริบทสิ่งแวดล้อมหรือพฤติกรรมของเพื่อนเป็นสิ่งที่จะมองข้ามไม่ได้ เพราะพฤติกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองต่อสิ่งเร้า แบนดูรา (Bandura. 1977: 22) ได้เสนอทฤษฎีแม่แบบไว้ว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดขึ้นจากการสังเกตจากตัวแบบ

ในบทบาทของผู้วิจัยที่เป็นครูและได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อนนั้น พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมสำหรับเด็กและหลักการดำรงชีวิตในสังคมและพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม แก้ปัญหาที่สาเหตุตามแบบอริยสัจ 4 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ ความจริง หลักการและกฎธรรมชาติ ด้วยการอาศัยการวิจัยแห่งวิธีวิทยาศาสตร์ ทั้งทางโลกและทางธรรม โดยใช้ชื่อว่า การจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน (วีรยุทธ วิเชียรโชติ. 2548 : 73) อาจจะเป็นอีกแนวทางหนึ่ง ที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทรได้และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน มีงานวิจัยสนับสนุนของ พระมหาสันตทัศน์ พงษ์สวัสดิ์ (2552) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้ ความเข้าใจพฤติกรรมตามหลักแห่งสังคหวัตถุ 4 และการรับรู้การปฏิบัติจากครู ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเข้าค่ายพุทธบุตรแบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวนกับแบบวัดปัญญานันทาราม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเข้าค่ายพุทธบุตรแบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน มีความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรมตามหลักธรรมแห่งสังคหวัตถุ 4 สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเข้าค่ายพุทธบุตรแบบวัดปัญญานันทารามและกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการวิจัยของ เบิร์น (Berns. 1997 : 394) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้ตัวแบบ ผลการศึกษาพบว่า ตัวแบบมีอิทธิพลต่อทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งตัวแบบสามารถเป็นได้ทั้งบุคคลที่มีชีวิตหรือจากในภาพยนตร์และโทรทัศน์ ตัวแบบพฤติกรรมเอื้อเพื่อจะสามารถส่งผลกระทบยาวต่อเด็กที่ได้รับการสอนให้แสดงพฤติกรรมความเอื้อเพื่อ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ครูต้องคำนึงถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีของเพื่อนด้วย

การที่จะพัฒนาให้เด็กเห็นคุณค่าในตนเอง และมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารย
 ประชาธิปไตยและการเห็นแบบอย่างจากเพื่อนที่ดีนั้น เพียเจท์ ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า เด็กอายุ
 8-11 ปี เป็นช่วงวัยที่เด็กจะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและสามารถปรับพฤติกรรมได้ง่าย (Brainerd, 1978 :
 20-21) และจากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่าเด็กช่วงวัย 9 – 12 สามารถพัฒนา
 คุณธรรมได้ดีที่สุด (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524 : 65) นอกจากนี้ ศิริบุรณ สบายโกศล (2544 : 19,
 157) ได้เสนอแนะไว้ว่า เด็กวัยประถมศึกษา ครูควรจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนรับรู้ความสามารถ
 ความสำเร็จของตนเอง อารมณ์ ฉนวนจิต (2545 : 49-50) ได้เสนอความเห็นไว้ว่า การเห็นคุณค่า
 ในตนเองเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม ความรู้สึกดีทำให้คนอยากทำดีมากขึ้น ดังนั้นเพื่อ
 เป็นการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความ
 เอื้ออารีและการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน จึงควรจัดการเรียนรู้ที่เน้นทั้งสามอย่างไปพร้อมๆ กัน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีใน
 กระบวนวิธี สืบสวน สอบสวนว่าจะส่งผลต่อ การเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะอารยประชาธิปไตย
 ด้านความเอื้ออารี และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนวิธีสืบสวน สอบสวนที่มีต่อการเห็น
 คุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี และการเห็น
 แบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. เปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนวิธีสืบสวน สอบสวน
2. เปรียบเทียบทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี ระหว่าง
 ก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี
 ในกระบวนวิธีสืบสวน สอบสวน
3. เปรียบเทียบการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ระหว่างก่อนและหลังเรียนของนักเรียน
 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนวิธีสืบสวน
 สอบสวน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้แนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบ อารย ประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทร และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน โดยการจัดการเรียนรู้แบบ อารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน
3. ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านอื่นๆ
4. ได้ผลการวิจัยที่เป็นพื้นฐานของการวิจัยต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียน การ กุศล ของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคกลาง เขต 1 จำนวน 928 คน จาก 8 โรงเรียน ที่มีห้องเรียนไม่น้อยกว่า 2 ห้องเรียน จำนวน นักเรียนไม่ต่ำกว่าห้องละ 30 คน และกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552
2. เนื้อหาที่ใช้ศึกษาทดลอง คือกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรมและจริยธรรม ส.1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงามและศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. ระยะเวลาในการทดลอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ รวม 19 ชั่วโมง

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) การเห็นคุณค่าในตนเอง 2) ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารย ประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร 3) การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการแสวงหาเหตุที่เป็นความจริง ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ทั้งทางโลกและทางธรรมในแนวพุทธ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถควบคุมและสร้างสรรค์ สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะแห่งเบญจลักษณะ การเรียนรู้นี้ประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสังเกตขั้นตั้งคำถาม ขั้นอธิบายขั้นทำนายและทดลอง ขั้นควบคุมและคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การรับรู้ถึงความพึงพอใจในตนเอง โดยเชื่อว่าตนเองมีความรู้ ความสามารถและเชื่อมั่นในความสามารถที่จะทำความดีได้สำเร็จ ซึ่งวัดได้จากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมดังนี้

ความมีน้ำใจ หมายถึง การรู้สึกสงสารอยากช่วยเหลือผู้อื่นและลงมือช่วยเหลือผู้อื่นทั้งทางกาย วาจาและใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

ความเสียสละ หมายถึง การแบ่งปัน การช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของหรือให้แรงกาย เพื่อให้ผู้อื่นมีความสุขหรือพ้นทุกข์ โดยไม่หวังผลตอบแทน

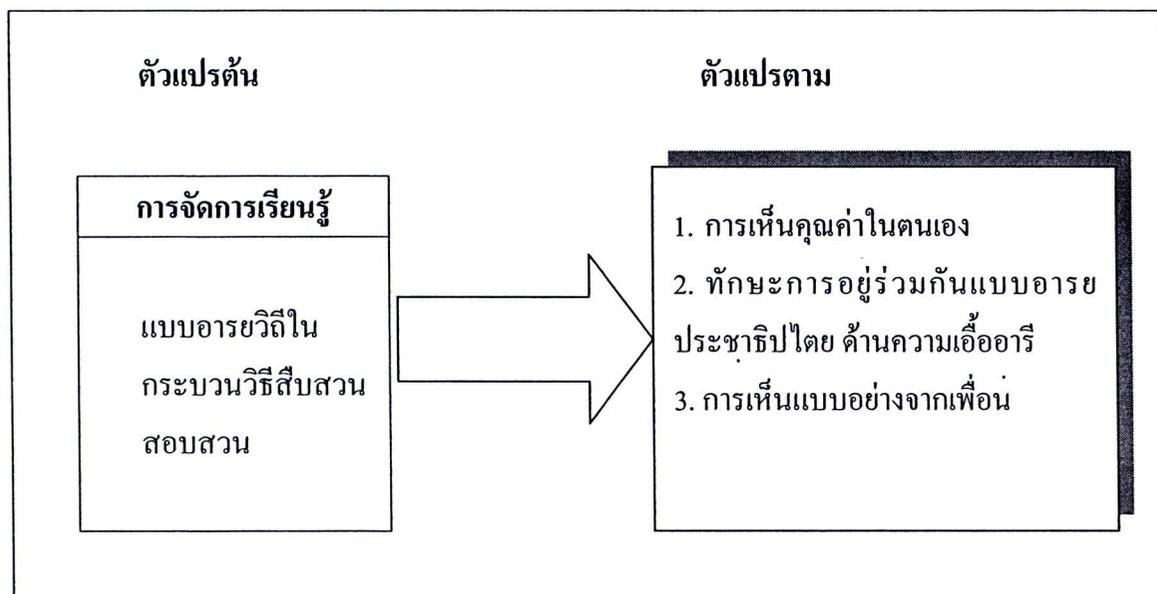
มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่น โดยเกิดผลดี หรือประโยชน์กับคนหมู่มาก โดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งวัดได้จากแบบวัดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน หมายถึง การที่ผู้เรียนเลือกสังเกตพฤติกรรมที่เหมาะสมของเพื่อนแล้วมีความรู้สึกว่าจะอยากทำตาม คิดว่าทำได้หรือกระทำตามได้ ซึ่งวัดได้จากแบบวัดการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน ที่มีต่อ การเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน

สอบถาม การเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน รวมทั้งการวัด ผลตั้งได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน มีการเห็นคุณค่าในตนเอง ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบ อารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน มีการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกัน